

Tema D.2.

El municipi

1. Concepte

- 1.1 Municipis de gran població: règim d'organització i funcionament
- 1.2 Municipis de règim especial

2. Elements del municipi

- 2.1. Territori
- 2.2. Població
- 2.3. Organització

3. Competències del municipi

- 3.1. Competències pròpies
- 3.2. Competències delegades
- 3.3. Competències complementàries

Tema D.2. El municipi

1. Concepte

D'acord amb la **Llei 7/1985, reguladora de les bases de règim local (LRBRL)**, el municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de l'Estat. Els ajuntaments són definits com a òrgans de govern local dels municipis, que són entitats territorials de dret públic.

El municipi té personalitat jurídica i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats. Presenta les característiques següents:

- És una entitat local bàsica.
- És una peça bàsica en l'organització territorial de l'Estat.
- Serveix de via immediata de la participació ciutadana en els assumptes públics.
- Té autonomia per a la gestió dels seus propis assumptes.
- Posseeix capacitat jurídica plena per al compliment de les seves finalitats.

1.1 Municipis de gran població: règim d'organització i funcionament

Cal destacar que determinats preceptes de la LRBRL han estat modificats per la **Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local (Llei 57/2003)**, la qual també ha introduït novetats com la relativa al règim d'organització dels municipis de gran població.

En aquest sentit, la Llei 57/2003 estableix un règim orgànic específic per als municipis següents:

- a) Municipis amb població superior a 250.000 habitants.
- b) Capitals de província de població superior a 175.000 habitants.
- c) Municipis capitals de província, capitals autonòmiques o seu d'institucions autonòmiques.
- d) Municipis amb població superior a 75.000 habitants i que presentin circumstàncies econòmiques, socials, històriques o culturals especials.

En els supòsits de les lletres c) i d), cal que ho decideixi el Parlament de Catalunya.

Organització i funcionament

L'organització i el funcionament dels municipis de gran població es regula als articles 121 al 132 de la Llei 57/2003, dels quals destaquem les innovacions més importants:

- Els òrgans principals de govern són: el Ple, les Comissions del Ple, l'Alcalde, els tinents d'alcalde i la Junta de Govern Local.
- El **Ple** es configura com un veritable òrgan de debat de les grans polítiques locals que afectin al municipi i d'adopció de les decisions estratègiques. Així, té atribuïdes menys funcions executives o administratives i pot delegar funcions resolutòries en les comissions. L'alcalde pot delegar la seva presidència a qualsevol regidor.
- L'**alcalde** és el principal òrgan de direcció de la política, el govern i l'administració municipal. Disminueixen les seves atribucions gestores o executives a favor de funcions de direcció i representació.
- Es substitueix la Comissió de Govern per la **Junta de Govern Local**, la qual disposa d'àmplies funcions de naturalesa executiva i es constitueix com un òrgan col·legiat essencial de col·laboració a la direcció política de l'ajuntament. La novetat és que fins a un terç com a màxim dels seus membres, exclòs l'alcalde, poden ser persones que no tinguin la condició de regidors.
- La divisió obligatòria en **districtes** és instrument essencial per al desenvolupament de polítiques de proximitat i participació ciutadana als municipis altament poblats.

- ❑ Existirà també una **assessoria jurídica**, òrgan administratiu responsable de l'assistència jurídica a l'alcalde, a la Junta de Govern Local i als òrgans directius, per a la representació i defensa en judici de l'ajuntament. El titular d'aquest òrgan ha de tenir la condició de funcionari amb habilitació de caràcter nacional o de funcionari de carrera de qualssevol administració pública i la titulació de llicenciat en dret.
- ❑ Cal destacar també l'establiment del **Consell Social de la Ciutat**, com a mecanisme participatiu i consultiu de les principals organitzacions econòmiques i socials del municipi, centrat en el camp del desenvolupament local i la planificació estratègica urbana.
- ❑ Es crea la **Comissió de Suggeriments i Reclamacions**, formada per membres del ple i amb la participació de tots els grups polítics. L'objectiu d'aquest òrgan és la defensa dels drets dels veïns davant l'Administració municipal amb la participació d'aquests.
- ❑ Els òrgans superiors municipals són l'alcalde i els membres de la Junta de Govern Local, així com els membres de caràcter directiu.

1.2 Municipis de règim especial

D'acord amb l'article 72 del **Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (LMRLC)**, els municipis de règim especial són els següents:

- a) El règim del consell obert: Municipis de menys de cent habitants i els que compten tradicionalment amb aquest règim de govern i administració.
- b) Municipis de muntanya: Els que pertanyen a comarques de muntanya o bé, els municipis que sense pertànyer, compleixen alguna de les condicions següents:
 - ❑ Tenir situat el 65%, com a mínim, de la superfície de llur terme en cotes superiors als vuit-cents metres.
 - ❑ Tenir un pendent mitjà superior a 29% i tenir situat el 60%, com a mínim, de la superfície de llur terme en cotes superiors als set-cents metres.
- c) Municipis turístics: Els que tenen una de les dues condicions següents:
 - ❑ La mitjana ponderada anual de població turística és superior al nombre de veïns i el nombre d'allotjaments turístics i de segona residència és superior al nombre de veïns.
 - ❑ En el terme municipal hi ha una àrea territorial qualificada de recurs turístic essencial.
- d) Municipis històrics artístics: Tenen la consideració de municipis històrics artístics el que, d'acord amb la legislació específica que regula aquesta matèria:
 - ❑ Siguin declarats conjunt històric.
 - ❑ Tinguin declarat conjunt històric, com a mínim, el cinquanta per cent dels immobles del municipi.Aquests municipis han de comptar necessàriament amb un òrgan específic d'estudi i de proposta en matèria de conservació, de protecció i de vigilància del patrimoni històric artístic.
- e) Municipis industrials: L'activitat econòmica principal correspon al sector secundari i s'han d'establir mesures especials envers l'activitat industrial (p. ex. servei de protecció del medi ambient).

2. Elements del municipi

Els elements essencials del municipi són el territori, la població i l'organització.

2.1 Territori

El terme municipal és el territori on l'ajuntament exerceix les seves competències. La capital del municipi és el nucli de població on té la seu l'ajuntament.

L'alteració o modificació dels termes municipals es pot produir en els casos següents:

- ❑ Per fusió de dos o més municipis limítrofes amb l'objecte de constituir-ne un sol.
- ❑ Per segregació de part del territori d'un o més municipis per tal de constituir-ne un de nou.
- ❑ Per segregació per part del territori municipal per agregar-lo a altres municipis limítrofs.

- Per incorporació d'un o més municipis a altres municipis limítrofs.

El Govern de la Generalitat aprova per Decret l'alteració dels termes municipals, llevat de supòsits concrets en què es necessària una llei del Parlament de Catalunya.

El nom del municipi es pot canviar quan ho acorda el propi ajuntament, amb la tramitació prèvia d'un expedient davant l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

2.2 La població

Per referir-se a la població del municipi sol parlar-se de veïnat. Les persones inscrites en el padró municipal són els veïns del municipi i aquestes constitueixen la seva població. Així, tota persona que visqui a Catalunya, nacional o estrangera, està obligada a inscriure's en el padró municipal del municipi on resideix habitualment.

Els veïns del municipi tenen reconeguts un conjunt de drets i facultats respecte del seu ajuntament i dels serveis municipals com també se'ls imposa un conjunt d'obligacions.

2.3 Organització municipal

El govern i l'administració municipal correspon a l'ajuntament integrat per l'alcalde i els regidors, excepte en els municipis de consell obert, on correspon a l'alcalde i a un consell general format per tot els electors.

L'organització municipal es regeix per les regles següents:

- a) L'alcalde, els tinents d'alcalde i el Ple existeixen a tots els ajuntaments.
- b) Hi ha una Junta de Govern Local en els municipis amb una població de dret superior a cinc mil habitants, i en els de menys quan ho acorda el Ple de l'ajuntament o ho estableix el reglament orgànic d'aquest. També hi és en tots els municipis que són capitals de comarca.
- c) La Comissió Especial de comptes existeix a tots els municipis.

Poden completar l'organització municipi, entre d'altres:

- a) Les comissions d'estudi, informe i consulta
- b) Els òrgans de participació ciutadana
- c) Qualsevol altre òrgan establert pel municipi, ja que l'ajuntament té autonomia organitzativa per crear altres òrgans municipals complementaris, respectant en tot cas l'organització bàsica determinada per les lleis. La creació dels òrgans complementaris ha de respondre als principis d'eficàcia, economia organitzativa i participació ciutadana.

L'alcalde o alcaldessa

És el president de la corporació i té, en tot cas, les atribucions esmentades a la Llei 57/2003 i a la LMRLC, entre les quals destaquem les següents:

- a) Representar l'ajuntament.
- b) Dirigir el Govern i l'administració municipals.
- c) Convocar i presidir les sessions del Ple, de la Junta de Govern Local i de qualsevol altres òrgans municipals.
- d) Dirigir, inspeccionar i impulsar els serveis i obres municipals.
- e) El desenvolupament de la gestió econòmica d'acord amb el Pressupost aprovat.
- f) Ordenar la publicació, execució i fer complir els acords municipals.
- g) Dictar bans, vetllar perquè es compleixin.

- h) Autoritzar, disposar despeses i reconèixer obligacions en els límits de la seva competència, ordenar pagaments i retre comptes.
- i) Exercir la direcció superior a tot el personal de la corporació.
- j) Aprovar l'oferta pública d'ocupació i les bases de les convocatòries de selecció del personal funcionari i laboral.
- k) Exercir la direcció superior de la Policia Local i també nomenar i sancionar als funcionaris que porten armes.
- l) Exercir accions judicials i administratives i la defensa de l'ajuntament en matèries de la seva competència i, en cas d'urgència, en matèries de la competència del Ple.
- m) Adoptar personalment i sota la seva responsabilitat en el cas de catàstrofes o d'infortuni públics o de greu perill, les mesures necessàries i adequades, i donar-ne compte immediat al Ple.
- n) Sancionar les faltes de desobediència a la seva autoritat o les infraccions de les ordenances municipals, llevat dels casos en què la facultat s'atribueix a altres òrgans.
- o) Fer contractacions i concessions de tota mena, sempre que llur quantia no excedeixi el 10% dels recursos ordinaris del seu pressupost .
- p) Concedir llicències, excepte quant les lleis sectorials ho atribueixin expressament al Ple o a la Junta de Govern Local.
- q) Les altres atribucions que expressament li atribueixen les lleis i les que la legislació assigna al municipi i no atribueix a altres òrgans municipals.

L'alcalde pot delegar l'exercici d'alguna de les funcions esmentades, llevat de les exceptuades legalment.

L'elecció de l'alcalde té lloc en la mateixa sessió constitutiva de l'ajuntament i es regula a la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, de règim electoral general (LOREG). Aquesta llei estableix diferents procediments d'elecció dels alcaldes en funció del nombre d'habitants del municipi:

- ❑ **En els municipis de més de 250 habitants:** poden ser candidats a alcalde tots els regidors que siguin caps de llista i és proclamat electe aquell que obtingui la majoria absoluta dels vots dels regidors. En defecte d'aquesta majoria, és proclamat alcalde el regidor que encapçali la llista que hagi obtingut el major nombre de vots populars en el municipi. En cas d'empat, es resoldrà per sorteig.
- ❑ **En els municipis d'entre 100 i 250 habitants:** si no s'obté la majoria esmentada anteriorment, és proclamat alcalde el regidor que hagi obtingut el major nombre de vots populars en les eleccions dels regidors al municipi.
- ❑ **En els municipis que funcionen en règim de consell obert:** l'alcalde és elegit directament pels veïns pel sistema majoritari a partir de la presentació de candidats pels diferents partits, federacions, coalicions o agrupacions d'electors.

L'alcalde pot ser destituït del seu càrrec per qualsevol dels mecanismes d'exigència de responsabilitat política previstos a la legislació electoral: la moció de censura i la qüestió de confiança.

El tinent d'alcalde

Correspon a l'alcalde el nomenament i la revocació dels tinentes d'alcalde entre els membres de la Junta de Govern Local i, en defecte d'aquesta, entre els regidors. En tots aquests òrgans pot delegar atribucions. La funció del tinent d'alcalde és substituir l'alcalde en els casos de vacant, absència o malaltia. També poden realitzar les altres funcions que l'alcalde els delegui expressament.

El Ple de l'ajuntament

El Ple és el màxim òrgan col·legiat del govern de l'ajuntament i és integrat per tots els regidors i és presidit per l'alcalde. La composició del Ple és netament representativa; els regidors són escollits mitjançant sufragi universal, lliure, igual, directe i secret.

Corresponen al Ple les atribucions identificades a la Llei 57/2003 i a la LMRLC, entre les quals destaquem les següents:

- a) Controlar i fiscalitzar els òrgans de govern.
- b) Prendre els acords relatius a la participació en organitzacions supramunicipals; l'alteració del terme municipal ; la creació o la supressió de municipis i d'entitats d'administració descentralitzada ; la

- creació d'òrgans desconcentrats; l'alteració de la capitalitat del municipi ; el canvi de nom del municipi o de les entitats esmentades, i l'adopció o la modificació de la bandera, l'ensinya o l'escut.
- c) Aprovar els plans i altres instruments d'ordenació i gestió establerts en la legislació urbanística.
 - d) Aprovar el Reglament Orgànic i les ordenances.
 - e) Determinar els recursos propis de caràcter tributari, aprovar i modificar els pressupostos, disposar despeses en els assumptes de la seva competència i aprovar comptes.
 - f) Contractar obres i serveis la quantitat dels quals excedeix la que és permesa a l'alcalde o a la Junta de Govern Local; adquirir patrimoni i fer operacions de crèdit la quantia dels quals excedeix el 10% dels recursos ordinaris del pressupost municipal.
 - g) Aprovar les formes de gestió dels serveis i els expedients de municipalització.
 - h) Acceptar la delegació de competències feta per altres administracions públiques .
 - i) Plantejar conflicte de competència a altres entitats locals i administracions públiques restants.
 - j) Aprovar la plantilla del personal i la relació dels llocs de treball, fixar la quantia de les retribucions complementàries dels funcionaris i el nombre i el règim del personal eventual.
 - k) Exercir les accions administratives i judicials i la defensa de la corporació en matèria de competència plenària.
 - l) Alterar la qualificació jurídica dels béns de domini públic.
 - m) Aprovar els projectes d'obres i de serveis quan sigui competent per a la seva contractació o concessió.
 - n) L'adquisició de béns i drets quan el seu valor superi el 10% dels recursos ordinaris del pressupost.
 - o) Les altres que han de correspondre al Ple, pel fet que llur aprovació exigeix una majoria qualificada.
 - p) Les altres que expressament li atribueixin les lleis.
 - q) Correspon igualment al Ple la votació sobre la moció de censura a l'alcalde, la qual es regeix pel que disposa la legislació electoral general.

El Ple pot delegar l'exercici d'alguna de les seves atribucions a l'alcalde i a la Junta de Govern Local.

La Junta de Govern Local

La Junta de Govern Local és integrada per l'alcalde i un nombre de regidors no superior al terç del nombre legal d'aquests, nomenats i separats lliurement per l'alcalde, el qual n'ha de donar compte al Ple.

Correspon a la Junta de Govern Local:

- a) L'assistència a l'alcalde en l'exercici de les seves atribucions.
- b) Les atribucions que l'alcalde o un altre òrgan municipal li deleguin i les que li atribueixen les lleis.

Comissió especial de comptes

De conformitat a l'art. 58 de la LMRLC, correspon a la comissió especial de comptes l'examen, l'estudi i l'informe dels comptes anuals de la corporació. Aquests queden integrats pel compte general del pressupost, el compte d'administració del patrimoni, el compte de valors independents i auxiliars de pressupost i els comptes d'entitats o organismes municipals de gestió.

Per a l'exercici adequat de les seves funcions, la comissió pot requerir per mitjà de l'alcalde, la documentació complementària que consideri necessària i la presència dels membres i els funcionaris de la corporació especialment relacionats amb els comptes que s'analitzin.

La comissió és integrada per membres de tots els grups polítics integrants de la corporació. El nombre de membres és proporcional a la seva representativitat en l'ajuntament o igual per a cada grup. En aquest últim cas s'aplica el sistema de vot ponderat.

Comissions d'estudi, d'informe o de consulta

Corresponen a aquestes comissions l'estudi i el dictamen previs dels assumptes que s'han de sotmetre a la decisió de ple o de la comissió de govern quan actuï per delegació d'aquest. També poden intervenir en relació amb els assumptes que s'han de sotmetre a la Junta de Govern Local quan aquest òrgan els demani dictamen.

Aquestes comissions es constitueixen en tots els municipis de més de cinc mil habitants. Als altres municipis poden haver-hi aquestes comissions, sempre que les hagi previst el reglament orgànic o ho acordi el ple de

l'ajuntament. S'integren pels membres que designin els diferents grups polítics que formen part de la corporació.

Òrgans de participació ciutadana

- a) *Òrgans territorials de gestió desconcentrada*: Per tal de facilitar la participació ciutadana en la gestió dels assumptes municipals, el ple pot acordar la creació d'aquests òrgans els quals estan integrats pels regidors, representants de veïns i de les associacions ciutadanes.
- b) *Òrgans de participació sectorial*: Així mateix, per acord del ple, es poden crear òrgans de participació sectorial en relació amb els àmbits d'actuació pública municipal que per llur naturalesa ho permetin, amb la finalitat d'integrar la participació dels ciutadans i de llurs associacions en els assumptes municipals. Presideixen aquests òrgans els regidors en qui l'alcalde o alcaldessa delegui.

Corresponen als òrgans de participació, en relació amb el territori o el sector material corresponent, les funcions següents:

- a) Formular propostes per a resoldre els problemes administratius que els afecten.
- b) Emetre informes a iniciativa pròpia o de l'ajuntament, sobre matèries de competència municipal.
- c) Emetre i formular propostes i suggeriments en relació amb el funcionament dels serveis i els organismes públics municipals.
- d) Les altres de naturalesa anàloga que determini l'acord de creació.

Els grups de població que dins un municipi constitueixen nuclis separats es poden constituir com a òrgans territorials de participació. La constitució és obligatòria quan la majoria dels veïns interessats ho demani.

3. Competències municipals

L'ajuntament és l'òrgan de govern existent en el municipi i com a ens local menor de caràcter territorial pot dur a terme la gestió dels seus interessos i la promoció de totes les iniciatives que consideri adequades dins l'àmbit de les seves competències legals, sempre que contribueixin a la satisfacció de les necessitats i aspiracions de la comunitat de veïns.

Els ens locals tenen competències en molts àmbits: la participació ciutadana, l'autorganització, la identitat i la representació locals, el medi ambient i la gestió territorial, la cohesió social, les infraestructures de mobilitat, les tecnologies de la informació i de la comunicació, els abastaments energètics i la gestió de recursos econòmics. Aquestes es concreten en la legislació o normativa sectorial que aprovi l'Estat o Catalunya.

Les competències municipals es regulen als articles 66 i següents de la LMRLC i a la LRBRL, on es classifiquen entre competències pròpies, delegades i complementàries.

3.1 Competències pròpies

Les competències pròpies dels municipis es concreten per les lleis de l'Estat i del Parlament de Catalunya reguladores de cada sector de l'acció pública, les quals els han de definir i assignar les potestats que hi exerciran. En general, alguns d'aquests sectors són:

- La seguretat en llocs públics.
- L'ordenació del trànsit de vehicles i de persones en les vies urbanes.
- La protecció civil, la prevenció i l'extinció d'incendis.
- L'ordenació, la gestió, l'execució i la disciplina urbanístiques; la promoció i la gestió d'habitatges; els parcs i els jardins, la pavimentació de vies públiques urbanes i la conservació de camins i vies rurals.
- Protecció del patrimoni historico-artístic.
- Protecció del medi ambient.
- Els abastaments, els escorxadors, les fires, els mercats i la defensa d'usuaris i de consumidors.
- La protecció de la salubritat pública.
- Els cementiris i els serveis funeraris.
- La prestació dels serveis socials i la promoció i la reinserció socials.

- ❑ El subministrament d'aigua i l'enllumenat públic, els serveis de neteja viària, de recollida i tractament de residus, les clavegueres i el tractament d'aigües residuals.
- ❑ El transport públic de viatgers.
- ❑ Les activitats i les instal·lacions culturals i esportives, l'ocupació del lleure, el turisme.

Serveis que han de prestar obligatòriament

La LMRLC estableix una sèrie de serveis que obligatòriament han de ser prestats pel municipi, per sí mateix o associats a d'altres. Ara bé, els ajuntaments podran sol·licitar de la Generalitat de Catalunya la dispensa de l'obligació de prestar els serveis mínims quan per les seves característiques peculiars resulti impossible o molt difícil l'establiment i la prestació d'aquests serveis. En aquest cas, correspon a la comarca de prestar els serveis municipals obligatoris.

Aquests serveis mínims són els següents:

- a) *En tots els municipis*: enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, abastament domiciliari d'aigua potable, clavegueres, accés als nuclis de població, pavimentació i conservació de les vies públiques i control d'aliments i begudes.
- b) *En els municipis amb una població superior als cinc mil habitants*: parc públic, biblioteca pública, mercat i tractament de residus.
- c) *Als municipis amb una població superior als vint mil habitants*: protecció civil, prestació de serveis socials, prevenció i extinció d'incendis i instal·lacions esportives d'ús públic. En matèria de protecció civil, han d'elaborar els plans bàsics d'emergència municipal i els plans d'actuació i plans específics, en el cas que estiguin afectats per riscos especials o específics. En matèria de serveis socials, el finançament ha d'incloure els serveis socials de la població establerts legalment com a obligatoris.
- d) *Als municipis amb una població superior als trenta mil habitants*: el servei de lectura pública de manera descentralitzada, d'acord amb el mapa de lectura pública.
- e) *Als municipis amb una població superior als cinquanta mil habitants*: transport col·lectiu urbà de viatgers i protecció del medi, servei de transport adaptat que cobreixi les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda. També han de prestar aquest servei tots els municipis que siguin capital de comarca.

3.2 Competències delegades

L'Administració de l'Estat, les Comunitats Autònomes i altres entitats locals podran delegar en els municipis l'exercici de competències en matèries que afectin als seus propis interessos, sempre que amb això es millori l'eficàcia de la gestió pública i s'aconsegueixi una major participació ciutadana.

Concretament, la LMRLC disposa que el municipi pot exercir competències delegades per l'Administració de la Generalitat en els termes establerts per les lleis i estableix que determinats municipis (els municipis de més de cinquanta mil habitants, els turístics que sumin aquesta mitjana i els altres municipis amb una població inferior) poden exercir per delegació del Govern les competències sancionadores i les establertes pels apartats 2 i 3 de l'article 5 de la Llei 10/1990, del 15 de juny, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics.

Així mateix, el Govern pot delegar les competències sancionadores establertes per la Llei 10/1999, sobre la tinença de gossos considerats potencialment perillosos, als ajuntaments que ho sol·licitin.

3.3 Competències complementàries

Els municipis poden realitzar activitats complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques i, en particular, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient, l'ocupació i la lluita contra l'atur, els arxius, les biblioteques, els museus, els conservatoris de música i els centres de belles arts, el foment de les estructures agràries i la prestació de serveis d'interès públic agrari.

Finalment, destacar que per a la realització d'aquestes activitats, els municipis poden exercir les potestats d'execució que no estiguin atribuïdes per la legislació a altres administracions públiques, inclosa, si s'escau, la de dictar reglaments interns d'organització dels serveis corresponents.

Idees força

1. El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de l'Estat. Els ajuntaments són definits com a òrgans de govern local pel als municipis, que són entitats territorials de dret públic.
2. Els elements essencials del municipi són el territori, la població i l'organització.
3. El terme municipal és el territori en què l'ajuntament exerceix les seves competències. La capital del municipi és el nucli de població on té la seu l'ajuntament.
4. La població dels municipis està integrada pels veïns, cosa que els atorga un conjunt de drets i facultats, alhora que els imposa un conjunt d'obligacions. El padró municipal és on s'han d'inscriure tots els veïns.
5. El govern i l'administració municipal correspon a l'ajuntament integrat per l'alcalde i els regidors, excepte en els municipis de consell obert, on correspon a l'alcalde i a un consell general format per tot els electors.
6. L'alcalde és el president de la corporació. L'elecció de l'alcalde té lloc en la mateixa sessió constitutiva de l'ajuntament i es regula a la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, de règim electoral general (LOREG).
7. Correspon a l'alcalde el nomenament dels tinents d'alcalde, dels membres de la Junta de Govern Local i dels regidors delegats. En tots aquests òrgans pot delegar les funcions que té atribuïdes. La funció del tinent d'alcalde és substituir l'alcalde en els casos de vacant, absència o malaltia.
8. La Junta de Govern Local és integrada per l'alcalde i un nombre de regidors no superior al terç del nombre legal d'aquests, nomenats i separats lliurement per l'alcalde, el qual n'ha de donar compte al Ple. En els municipis de gran població, fins a un terç com a màxim dels seus membres, exclos l'alcalde, poden ser persones que no tinguin la condició de regidors.
9. Correspon a la comissió especial de comptes l'examen, l'estudi i l'informe dels comptes anuals de la corporació.
10. Correspon a les comissions d'estudi, d'informe o de consulta l'estudi i el dictamen previs dels assumptes que s'han de sotmetre a la decisió de ple o de la Junta de Govern Local quan actuï per delegació d'aquest.
11. Les competències municipals es classifiquen entre competències pròpies, delegades i complementàries.
12. Les competències pròpies dels municipis es concreten per les lleis de l'Estat i del Parlament de Catalunya reguladores de cada sector de l'acció pública, les quals els han de definir i assignar les potestats que hi exerciran. Alguns d'aquests sectors són la seguretat en llocs públics, l'ordenació del trànsit de vehicles i de persones en les vies urbanes, i la protecció civil, la prevenció i l'extinció d'incendis.
13. Els ajuntaments podran sol·licitar de la respectiva comunitat autònoma la dispensa de l'obligació de prestar els serveis mínims quan per les seves característiques peculiars resulti impossible o molt difícil l'establiment i la prestació d'aquests serveis.
14. L'Administració de l'Estat, la Generalitat de Catalunya i altres entitats locals podran delegar en els municipis l'exercici de competències en matèries que afectin als seus propis interessos, sempre que amb això es millori l'eficàcia de la gestió pública i s'aconsegueixi una major participació ciutadana.

Glossari

Accions judicials
Administració municipal
Ajuntament
Alcalde
Autonomia
Béns de domini públic
Capacitat jurídica plena
Junta de Govern Local
Competències
Comptes anuals
Conjunt històric
Entitat territorial
Fusió
Govern local

Llicències
Moció de censura
Municipis de règim especial
Nomenar i sancionar
Òrgan col·legiat
Òrgans municipals complementaris
Participació ciutadana
Ple de l'Ajuntament
Qüestió de confiança
Regidor
Reglament orgànic
Segregació
Veïnat
Vot ponderat